

До 68-ї річниці початку Великої Вітчизняної війни

1941-Й РІК:

СТОРИНКИ РОЗСЕКРЕЧЕНОЇ ПРАВДИ

Закінчення. Початок у номерах 22-26.

ПОРАЗКА, В ЯКІЙ НЕ ЗГАСЛА ПЕРЕМОГА

Остання надія повернути ситуацію довкола Дубна та Млинова у вигідне для радянських частин русло покладалася на 5-у армію під командуванням М.Потапова. Вона мала завдати удару на глибину до 40 км від Клевая до Млинова. 19-й механізований корпус повинен був наступати південніше Рівного в тому ж напрямку. Але дивізії 9-го і 19-го механізованих корпусів були сильно виснажені. Наприклад, 29 червня в 85-му танковому полку 43-ї танкової дивізії налічувалося лише 25 танків Т-26, у 86-му танковому полку — 35 Т-26 і один Т-34. Потапов це чудово розумів і тому вирішив вести у бій 22-й механізований корпус. Ядро корпусу становила 41-а танкова дивізія, що до цього брала участь у боях лише окремими частинами. На 30 червня вона налічувала 106 танків Т-26, 16 танків КВ. 19-а танкова дивізія зазнала великих втрат у битві біля Війниці і 30 червня мала в своєму складі лише 16 танків Т-26. 215-а моторизована дивізія 22-го механізованого корпусу також устигла зазнати значних втрат у боях перших днів війни і підкріплювалася всього 15-ма танками.

22-й механізований корпус повинен був першим завдати удару у напрямку Млинова

вранці 1 липня. Час для нанесення удару був нібито вибраний вдало: увага німців приковувалася до району Дубна і оборона північного флангу залишалася ослабленою. Але удар планувався у відриві від загальної стратегії фронту і навіть у разі успіху не міг одержати подальшого розвитку. Цей удар справді відбувся, але мети на тлі загального відходу військ фронту не досяг.

Відзначити можна хіба що бойове хрещення 41-ої танкової дивізії Петра Павлова. До цього дивізія понуро продиралася через ліси і болота в районі Ковеля і поступово розсмикувалася командирами стрілецьких частин. У перший день липня дивізія стала лідером контрудару 22-го мехкорпусу. Завданням з'єднання став наступ у напрямку Довгошиїв, Дубна. Начальник штабу дивізії з даного приводу згадував: «Танків у нас було близько 150, а навчених танкістів менше 100 чоловік, 24 гаубиці. Мотострілковий полк залишався в підпорядкуванні командира 15-го стрілецького корпусу. Мінометів і протитанкових гармат ми не мали, а прикриття з повітря вели єдина зенітна батарея і чотири зенітно-кулеметні установки».

У цьому бою разом із танками Т-26 застосували важкі танки КВ-2. Розріджена побудова німецьких частин на північному фланзі не стала перешкодою на шляху дивізії. До 22.00 год. радянські танкісти вийшли до села Городища. Проте успіх коштував дивізії втрати понад 200 чоловік убитими і пораненими. До того ж, німці відреагували на кризову обстановку ударами з повітря. Бомбардуванням було знищено мости і протягом декількох годин ворог одержав можливість «молотити» дивізію на відкритому просторі на південь від шосе Луцьк-Рівне

навіть після того, як з'єднання П.Павлова отримало наказ відійти назад і тим самим вийти з-під удару.

215-а моторизована дивізія, прямуючи в другому ешелоні за 41-ою танковою дивізією, об 11-й годині 2 липня вийшла на рубіж річки Путилівка (на північ від Довгошиїв), де і закріпилася, забезпечуючи лівий фланг і тил 22-му механізованому корпусу. Втім, і це з'єднання повторило долю 41-ї танкової дивізії — відхід під ударами авіації німців. Дивізія зазнала значних втрат.

19-а танкова дивізія найбільше заглибилася у стан ворожих позицій і вийшла на рубіж — до Озлієва, що за 5 км від Млинова, зустрівши шалений опір противника, змогла витримати спротив до другої половини дня 2 липня. О 14-й годині дивізія несподівано піддалася сильному удару від моторизованої бригади СС «Лейбштандарт Адольф Гітлер» і вимушена була із великими втратами відходити на початкові позиції. А потім — швидкими темпами відступати. Зрештою, як й інші частини.

***

Ось так закінчилися масштабні бойові дії навколо міста Дубно на початку 1941 року. Закінчилися загальною поразкою для радянської армії. Але, як сказала поетеса Ліна Костенко: «Одна така поразка варта стонадцять перемог». Дубенська поразка можливо й не варта стонадцяти, але, принаймні, тут загартував чи не вперше зустрівся із масштабним супротивом, і його переможна хода почала видаватися не такою вже й бравадною. Врешті, поразка під Дубно — це також частинка перемоги. Гірка і вкрай закривавлена, але все-таки частинка.